

MOSTARSKO-DUVANJSKA i TREBINJSKO-MRKANSKA BISKUPIJA
BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Ulica nadbiskupa Čule bb., pp. 54 - 88000 MOSTAR
(tel. ++387/36/334-054; e-mail: cbismo@gmail.com)

Mostar, 19. ožujka 2020.

Prot.: 223/2020.

KLERU I PUKU CRKVE U HERCEGOVINI

Braćo svećenici, redovnici, redovnice, bogoljubni vjernici!

Obraćam vam se ovim pismom danas, na svetkovinu sv. Josipa, zaručnika Blažene Djevice Marije i zaštitnika velikoga dijela naše mjesne Crkve: Mostarsko-duvanjske biskupije. Sv. Josipa Crkva časti kao najsnažnijega zaštitnika slabih i potrebnih pomoći. Stoga ćemo se u ovim vremenima kušnje na poseban način utjecati zagovoru ovoga Božjeg ugodnika kojemu, nakon Gospe, naše Majke po milosti, pripada najveća čast i dika u Crkvi.

Crkva i crkva. Koronin virus, koji napada cio svijet, sve više postaje glavni glas našega svagdanjega osobnoga, obiteljskoga, društvenoga i profesionalnoga života i djelovanja. Stoga nam valja i naše crkveno djelovanje, koliko je to moguće, pazeći da se ne ogriješimo o Crkvu u onomu što ona u sebi jest, prilagoditi novonastaloj situaciji. Sv. Pavao, pišući učeniku Timoteju, daje upute kako se ljudi trebaju ponašati u Božjoj kući, u Crkvi Boga živoga, koja je „stup i uporište istine“ (1 Tim 3,14-15). Stoga, dok se u civilnom rječniku i zakonodavstvu i crkva kao građevina promatra kao „javni objekt“, mi nikada ne smijemo smetnuti s uma da je ona u prvom redu Crkva, kuća Boga živoga.

Privremeno i promjenljivo. Teško je i na dnevnoj razini pratiti sve promjene oko razvoja i opasnosti ovoga virusa, kamo li izdavati dugoročne odluke. Stoga ni ovim dopisom ne donosimo neke takve odluke kao na primjer kako se ponašati u Velikom tjednu, o Uskrsu, odgađati prvopričesnička i krizmena slavlja, vjenčanja, hodočašća, zaručničke tečajeve i tomu slično. Vidjet ćemo kako će se situacija odvijati i prema tomu i naše će se crkveno i vjersko djelovanje usklađivati.

Vjera i razum. Ono što moramo poduzeti - a na to nas poziva i vjera i razum (fides et ratio) - jest naša suradnja s ovim Božjim darovima. Bog nam je udijelio dar vjere i dar razuma. I traži od nas da se služimo tim darovima. Stalno dokazujemo da fides i ratio nisu kontradiktorni nego komplementarni. Pokažimo i jedno i drugo u ovom trenutku ozbiljne kušnje.

U konkretnosti vjerskoga, crkvenoga i sakramentnoga života to bi značilo:

Razum nam govori da je crkva građevina satkana od propadljive materije koja može biti i prijenosnik zaraze. Stoga ćemo nastojati da doticaj s materijom svedemo na najmanju moguću mjeru i u onomu u čemu se ne može zaobići biti pažljivi; da crkvene prostore čistimo, provjetravamo i po potrebi dezinficiramo; kada se radi o okupljanju vjernika, da se poštuje mjerodavno propisan razmak među osobama.

Crkve otvorene. Braćo svećenici, poštovani vjernici! Kao ljudi imamo puno razloga za zabrinutost. Kao vjernici imamo dužnost snagom vjere proći kroz ovo pustinja kušnje, dakako uvijek poštujući one koji su osposobljeni i ovlašteni da se brinu i o našem tjelesnom zdravlju i koji su pozvani voditi društvenu zajednicu i štiti je od bilo koje opasnosti. Stoga i određujemo da sve crkve na području Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, kao i do sada, dok civilne vlasti ne donesu drugačiju odluku, budu otvorene za osobnu molitvu, pobožnosti te liturgijska i sakramentna slavlja. Dakako, uvijek pazeći da se obdržavaju uredbe i propisi mjerodavnih civilnih vlasti. Gdje je to moguće, ako dolazi više vjernika na sv. Misu, neka se postave vanjski razglasi ili da se sv. Misa slavi na otvorenom u nadolaznim proljetnim danima.

Euharistija. Kada se radi o sakramentima, dovoljno je prisjetiti se definicije sakramenata: vidljivi znaci nevidljive Božje milosti, tj. da je u Presvetoj Euharistiji – pod vidljivim prilikama kruha i vina - prisutan pravi i živi uskrslu Krist. Stoga dok smo i te kako svjesni da materija Euharistije – kruh može biti i prijenosnik virusa, isto tako iz istine da vjernik blaguje Tijelo Isusovo – živoga Isusa trajno među nama nazočna, ovaj se sakrament nikomu tko ga želi primiti ne smije uskratiti bilo to u dnevnom životu ili u nedjeljnim liturgijskim slavljinama. Djelitelj će pripaziti i izabrati način u kojemu će se mogućnost prenošenja zaraze doticajem isključiti ili svesti na najmanju moguću razinu.

Ispovijed. Među uputama drugih crkvenih predstavnika može se pročitati da bi se privremeno moglo prestati dijeliti sakrament pomirenja ili pak, gdje je moguće da se u ovako izvanrednim okolnostima pribjegne općem odrješenju (*Pokora*, 1975., str. 49-51). Ostavljajući otvorenom i ovu mogućnost, iako ona gubi smisao ako se radi o zabrani okupljanja više osoba na jednome mjestu, radije preporučujemo da sada, kada su obustavljene gotovo sve župne aktivnosti posebno s djecom i mladima (župni vjeronauk, vjeronaučni susreti s mladima, probe pjevanja...), da svaki svećenik odredi svagdanje i po više sati da bude na raspolaganju za svetu ispovijed u prostoru u kojemu će se moći poštovati potrebna distanca koju su odredile civilne vlasti. Na razmišljanje da se pojedini vjernici iz raznih osobnih razloga žele ispovjediti kod nekoga drugoga svećenika, a ne vlastita župnika, smatramo da bi se to moglo riješiti tako da se u određene dane i sate, vjernicima oglašene, napravi razmjena između svećenika iste ispovjedne skupine (dekanata).

Bolesničko pomazanje. Isto tako kod sakramenta bolesničkoga pomazanja: „Boluje li tko među vama“ (ne govori se o kojoj je bolesti riječ), „neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje“, čitamo u poslanici sv. Jakova. Dakako da će se i u ovim slučajevima primijeniti maksimalna zaštita i djelitelja i primatelja sakramenta.

Pomoć bližnjima Na poseban način potičemo sve da u ovom izazovnu vremenu pojačamo djela ljubavi prema onima najranjivijima koji su najneotporniji na ovaj virus, a to su bolesnici i starije osobe koje su pozvane ostati u svojim kućama. Ne dopustimo da u svojim domovima ostanu osamljene, da se osjete zaboravljene i odbačene. Pozivamo posebno mlade, volontere i članove Župnih caritasa, da im donose ono što im je potrebno za svagdanji život, a svećenike da im u odgovornosti svoje i njihove zaštite života ne uskrate sakrament pomirenja i Euharistije.

Čuvar Otkupiteljev. Sv. Bernardin Sijenski, svećenik, u svojoj propovijedi o sv. Josipu – današnje drugo čitanje, Časoslov II., str. 1215) iznosi opće pravilo: „Kad god Božja milost odabere nekoga za kakvu posebnu službu ili za kakav uzvišeni poziv, daje mu sve darove koji su tako izabranoj osobi potrebni u njezinoj službi i obilato je krase“ te primjenjuje: „Ako usporedimo Josipa s cijelom Kristovom Crkvom, zar ne razabiremo da je on onaj posebno odabrani čovjek koji je uredno i časno uveo Krista u svijet.“ Nije li danas na nama - Kristovoj Crkvi - da i u ovom zahtjevnu vremenu, poput sv. Josipa, uvedemo Isusa u svijet, a ne da ga u crkve zatvorimo te mu se ni mi svećenici ni vi vjernici ne klanjamo, niti sakramentno primamo?

Stojimo na raspolaganju za bilo kakvo daljnje tumačenje.

Po zagovoru sv. Josipa, od svakoga zla oslobodio vas i čuvao vam tijelo i dušu svemogući Bog Otac, Sin i Duh Sveti.

Ratko Perić
✠ Ratko Perić, biskup